

JEFFREY ARCHER

*Het einde van
een tijdperk*

Deel 7 van de *Clifton*-serie



ISBN 978-90-225-8238-1

ISBN 978-94-023-0999-7 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *This Was a Man*

Vertaling: Joost van der Meer en William Oostendorp

Oorspronkelijke uitgever: Macmillan, an imprint of Pan Macmillan, London

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign, München

Omslagbeeld: Shutterstock

Zetwerk: ZetSpiegel, Best

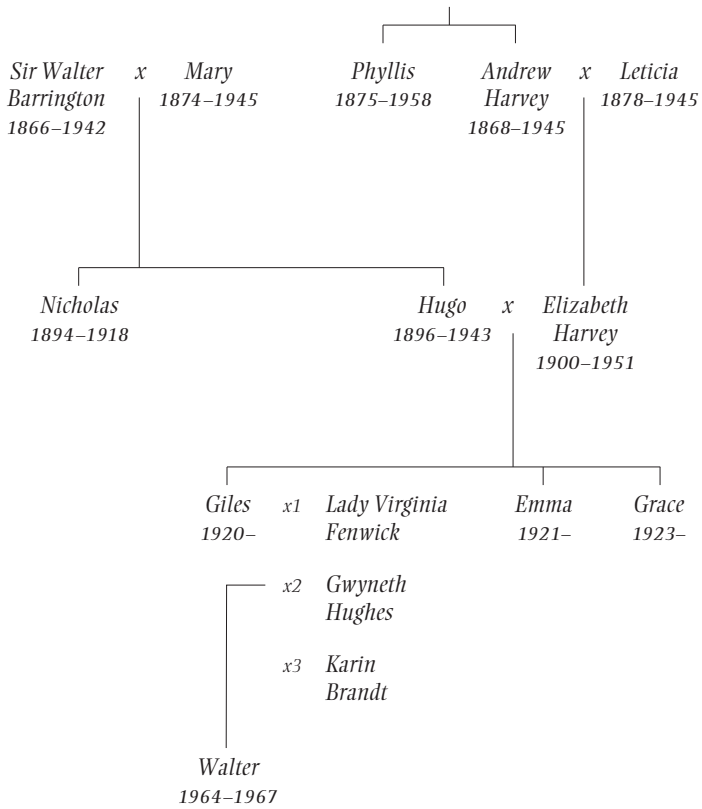
© 2016 Jeffrey Archer

© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

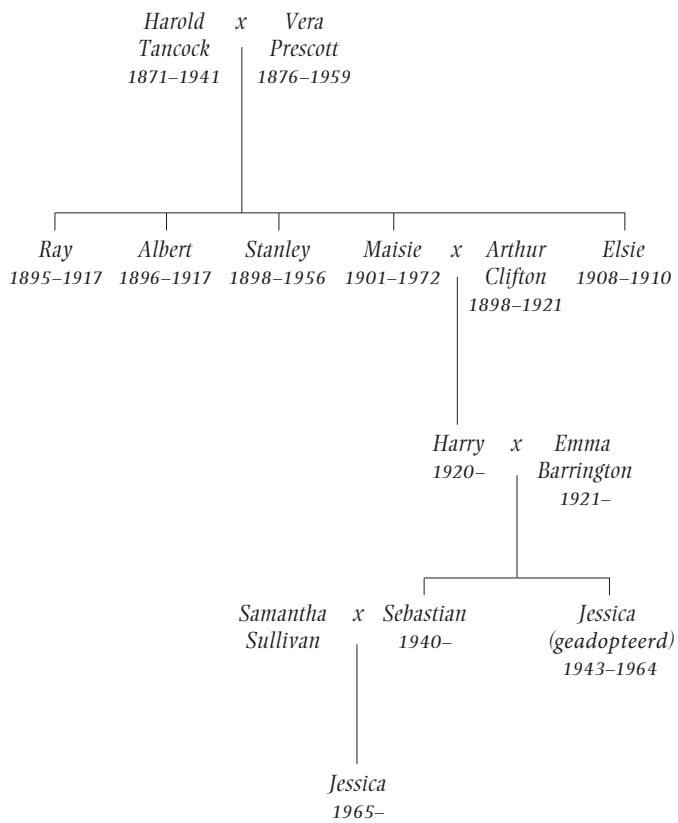
Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Aan mijn eerste kleindochter

De familie Barrington



De familie Clifton



Proloog



1978

Elk vaartuig met een Canadese vlag op de achtersteven kon op Emma's aandacht rekenen, waarna haar ogen steevast naar de naam op de boeg gleden en haar hartslag ten slotte weer normaal werd.

Nu echter sloeg haar hart bijna op hol en werden haar benen slap. Ze keek nog eens. Dit was geen naam die ze licht zou vergeten. Ze keek naar de twee kleine sleepboten die de monding op stoomden. Zwarte rook welde op uit de schoorstenen terwijl de stuurmannen het roestige oude vrachtschip naar zijn eindbestemming sleepten.

Ze gooide het stuur om, maar rijdend naar de sloopwerf dacht ze onwillekeurig na over hoe het zou uitpakken als ze na al die jaren alsnog achter de waarheid zou proberen te komen. Ze zou er verstandiger aan doen om gewoon terug te keren naar haar kantoor, in plaats van het verleden – of eigenlijk: het verre verleden – weer op te raken.

Maar ze keerde niet om, en bij de werf aangekomen liep ze linea recta naar het kantoortje van de ploegbaas, alsof ze gewoon haar ochtendronde deed. Ze stapte de treinwagon in en constateerde tot haar opluchting dat Frank er niet was, alleen een ijverig tikkende secretaresse. Bij het zien van de directrice stond ze meteen op.

'Ik ben bang dat meneer Gibson er niet is, mevrouw Clifton. Zal ik even kijken of ik hem kan vinden?'

'Nee, dat is niet nodig,' antwoordde Emma. Ze wierp een blik op het grote planbord aan de wand. Al meteen werd haar grootste vrees bevestigd. De SS Maple Leaf stond gepland voor de sloop, die dinsdag over een week zou beginnen. Het gaf haar in elk geval wat tijd om te besluiten of ze Harry moest waarschuwen of, net als admiraal Nelson, er haar oog voor moest sluiten. Maar als Harry zou vernemen dat de Maple Leaf op

haar sterfplek was aangekomen en hij haar daarop zou vragen of ze het had geweten, zou ze niet kunnen liegen.

‘Ik weet zeker dat meneer Gibson over een paar minuutjes terug is, mevrouw Clifton.’

‘Geen zorgen, zo belangrijk is het niet. Maar zou je hem kunnen vragen om even bij me langs te komen als hij in de buurt van mijn kantoor is?’

‘Kan ik zeggen waar het over gaat?’

‘Dat weet hij wel.’

Karin keek naar het voorbijrazende landschap terwijl de trein voortden- derde naar Truro.

Maar haar gedachten waren bij het overlijden van de barones. Ze vroeg zich af hoe het nu verder moest.

Al in geen maanden had ze contact gehad met Cynthia, en MI6 had geen pogingen ondernomen om Cynthia te vervangen door een nieuwe tussenpersoon. Waren ze niet langer geïnteresseerd in haar? Cynthia had haar al een tijdje niets toegespeeld wat de moeite waard was om naar Pengelly door te sluizen en hun onderonsjes in de tearoom waren allengs zeldzamer geworden.

Pengelly had laten doorschemeren dat hij verwachtte dat hij binnen niet al te lange tijd naar Moskou zou terugkeren. Wat haar betrof kon dat niet vroeg genoeg zijn. Ze had er schoon genoeg van om Giles, de enige man van wie ze ooit had gehouden, om de tuin te leiden. Ook was ze het zat om telkens weer naar Cornwall af te reizen, zogenaamd om haar vader op te zoeken. Pengelly was haar stiefvader, niet haar vader. Ze verachtte hem en had hem alleen maar voor haar karretje willen spannen om te kunnen ontsnappen aan een regime dat ze haatte, zodat ze bij de man kon zijn op wie ze verliefd was geworden; de man die haar minnaar, haar echtgenoot en haar grootste kameraad was geworden.

Ze vond het verschrikkelijk om Giles niet de ware reden van haar vele theebezoekjes aan het Hogerhuis met de barones te kunnen vertellen. Nu Cynthia er niet meer was hoefde ze die leugen in elk geval niet meer op te houden. Maar stel dat Giles erachter kwam, zou hij dan werkelijk geloven dat ze de tirannie van Oost-Berlijn was ontvlucht omdat ze bij hem wilde zijn? Had ze wellicht een keer te vaak gelogen?

Toen de trein het station van Truro binnenreed hoopte ze maar dat dit voor haar de laatste keer zou worden.

‘Hoe lang ben je nu al in dienst bij de firma, Frank?’ vroeg Emma.

‘Bijna veertig jaar, mevrouw. Ik werkte nog onder uw vader, en daarvoor uw grootvader.’

‘Dus je kent het verhaal over de Maple Leaf?’

‘Dat was voor mijn tijd, mevrouw, maar op de werf weet iedereen ervan, ook al wordt er maar weinig over gepraat.’

‘Ik moet je om een gunst vragen, Frank. Kun jij wat mannen optromelen die te vertrouwen zijn?’

‘Ik heb twee broers en een neef die hun hele leven voor Barrington hebben gewerkt.’

‘Ze moeten op een zondag present zijn, als de werf dicht is. Ik betaal ze dubbel en contant. Met over een jaar hetzelfde bedrag als bonus in het vooruitzicht, op voorwaarde dat ik in de tussentijd niets heb opgevangen over wat ze daar die dag hebben gedaan.’

‘Heel gul van u, mevrouw,’ zei Frank en hij tikte even tegen de rand van zijn pet.

‘Wanneer kunnen ze aan de slag?’

‘Aanstaande zondagmiddag. De werf is tot dinsdag dicht, want maandag heeft het hele land een dag vrij.’

‘Besef je wel dat je me nog niet hebt gevraagd wat ik precies van jullie verlang?’

‘Hoeft ook niet, mevrouw. En stel dat we in de dubbele romphuid vinden wat u zoekt, wat dan?’

‘Dan wil ik alleen maar dat het stoffelijk overschot van Arthur Clifton een kerkelijke begrafenis krijgt.’

‘En als we niets vinden?’

‘Dan is dat een geheim dat we met ons vijven mee het graf in zullen nemen.’

Karins stiefvader deed open en verwelkomde haar met een ongewoon warme glimlach.

‘Ik heb wat goed nieuws met je te delen,’ zei hij terwijl ze naar binnen stapte. ‘Maar dat moet nog even wachten.’

Zou het dan zomaar kunnen, was haar gedachte, dat deze nachtmerrie dan eindelijk afgelopen was? Haar oog viel op een exemplaar van *The Times* op de keukentafel, opengeslagen op de overlijdensrubriek. Kijkend naar de bekende foto van barones Forbes-Watson vroeg ze zich af of dit gewoon toeval was of dat hij de krant expres had opengeslagen om haar uit haar tent te lokken.

Onder het genot van een kop koffie kletsten ze wat, maar de drie koffers bij de deur, die op een ophanden zijnd vertrek leken te wijzen, liepen hoe dan ook in het oog. Maar Pengelly bleef haar veel te vriendelijk en te ontspannen, en haar bezorgdheid nam toe. Hoe noemden ze dat vroeger ook alweer in het leger? Afzwaivregude?

‘Goed, tijd om het over wat serieuzere zaken te hebben,’ zei hij, en hij bracht een vinger naar zijn mond. Hij liep de gang in en pakte zijn zware regenjas van een kapstok bij de deur. De gedachte schoot door haar heen om het op een lopen te zetten. Maar stel dat hij haar alleen maar wilde vertellen dat hij weer naar Moskou terugkeerde, dan zou het met haar dekmantel gedaan zijn. Hij hielp haar in haar jas en vergezelde haar naar buiten.

Hij pakte plotseling haar arm beet en trok haar bijna met zich mee door de verlaten straat. Gewoonlijk haakte ze haar arm in de zijne, zodat voorbijgangers niet beter zouden weten dan dat vader en dochter een ommetje maakten. Maar niet vandaag. Mochten ze iemand tegenkomen, al was het maar de oude kolonel, dan zou ze stoppen en hem aanspreken, besloot ze, want ze wist dat Pengelly in het bijzijn van een getuige zijn dekmantel niet op het spel durfde te zetten.

Pengelly kletste nog altijd vrolijk verder. Het was zo misplaatst dat het haar zelfs nog angstiger maakte. Haar ogen schoten alle kanten op, maar ze zag niemand die op deze kille grijze dag een gezondheidswandelingetje maakte.

Aangekomen bij de rand van het bos keek hij om zich heen, zoals hij altijd deed om er zeker van te zijn dat ze niet werden gevolgd. Want dan zouden ze rechtsomkeert maken en terugwandelen naar de cottage. Maar niet deze middag.

Hoewel het nog maar net vier uur was, begon het al te schemeren, en het werd met de minuut donkerder. Hij pakte haar arm nog steviger vast, waarop ze de weg verlieten en een bospad op liepen. Hij praatte verder, maar zijn toon was nu net zo kil en duister als de lucht om hen heen.

‘Het zal je plezier doen om te vernemen, Karin...’ Hij noemde haar anders nooit bij haar voornaam. ‘... dat ik promotie heb gemaakt en binnenkort zal terugkeren naar Moskou.’

‘Gefeliciteerd, kameraad. U verdient het.’

Hij hield haar nog altijd stevig vast. ‘Dit wordt dus ons laatste treffen,’ ging hij verder. Zou het dan toch waar zijn? ‘Maar maarschalk Kosjevoi had nog een laatste opdracht voor me.’ Hij zweeg, bijna alsof hij wilde

dat het haar langzaam duidelijk zou worden. Terwijl ze verder liepen werd het nog donkerder, totdat ze bijna geen hand meer voor ogen zag. Pengelly leek echter precies te weten waar hij liep, alsof elke stap was gerepeteerd.

‘Het hoofd van onze contrasurveillance heeft de verrader binnen onze gelederen eindelijk weten te ontmaskeren,’ klonk het kalm. ‘De persoon die jarenlang ons moederland heeft verraden. En mij is opgedragen om op correcte wijze met deze figuur af te rekenen.’

Eindelijk werd zijn greep wat lossen en ten slotte liet hij haar los. Haar eerste gedachte was om weg te rennen, maar hij had de plek goed gekozen: achter haar stond een groepje bomen, rechts was de vervallen tinmijn, links een smal paadje dat ze in het donker nauwelijks kon zien, en naast haar stond Pengelly, die boven haar uittorende en volkomen kalm en waakzaam oogde.

Langzaam trok hij een pistool uit de zak van zijn dikke regenjas en hij hield het dreigend langs zijn zij. Hoopte hij soms dat ze het op een lopen zette, zodat hij meer dan één kogel nodig zou hebben om haar te doden? Maar ze bleef als aan de grond genageld staan. ‘Jij bent een verrader,’ zei hij. ‘Een die onze zaak meer schade heeft berokkend dan welke spion in het verleden dan ook. En dus dien jij te sterven als een verrader.’ Hij wierp even een blik in de richting van de mijnschacht. ‘Als jouw lichaam ontdekt wordt, áls, dan ben ik allang weer in Moskou.’

Langzaam bracht hij zijn pistool omhoog, totdat haar ogen recht in de loop keken. Haar laatste gedachte, voordat hij de trekker overhaalde, was aan Giles.

Het geluid van een enkel schot weerkaatste door het bos en een groepje spreuwen vloog hoog op toen haar lichaam neerplofte.

Harry en Emma Clifton

1978-1979

I



Nummer Zes haalde langzaam de trekker over. Met een snelheid van 341 kilometer per uur verliet de kogel de loop van het geweer en trof het doelwit luttele centimeters onder het linkersleutelbeen. Het slachtoffer was op slag dood.

De tweede kogel boorde zich in een boom, enkele meters vanwaar beide lichamen waren gevallen. Even later stormden vijf paratroepers door het struikgewas langs de in onbruik geraakte tinmijn om de lichamen te omsingelen. Als goedgetrainde mecaniciens bij een formule 1-pitstop voerde ieder van hen zonder discussie of vraag zijn taak uit.

Nummer Een, een luitenant die de leiding had over de eenheid, pakte Pengelly's pistool en liet het in een plastic zak glijden; ondertussen knielde nummer Vijf, een arts, neer naast de vrouw en voelde aan haar pols: zwak, maar ze leefde nog. Bij het horen van het eerste schot moest ze zijn flauwgevallen; daarom wordt iemand die voor een vuurpeloton is gezet ook vaak aan een paal vastgebonden.

De nummers Twee en Drie, beiden korporaal, tilden de onbekende vrouw voorzichtig op, legden haar op een stretcher en droegen haar naar een open plek in het bos, een kleine honderd meter verderop, waar een helikopter met gonzende rotorbladen hen al opwachtte. Toen de stretcher was vastgesnoerd klom nummer Vijf, de hospik, aan boord om zich over zijn patiënt te ontfermen. Zodra hij zijn veiligheidsriem om had, steeg de helikopter op. Hij controleerde haar hartslag nog eens; iets regelmatig inmiddels.

Op de grond pakte nummer Vier, een sergeant en de kampioen zwaargewicht van het regiment, het tweede lichaam op en wierp het over zijn schouder alsof het een zak aardappelen was. De sergeant jogde in zijn eigen tempo in de tegengestelde richting van zijn collega's weg. Hij wist immers precies waar hij naartoe ging.

Even later verscheen er een tweede helikopter, die boven het operatie-

gebied cirkelde en het met een brede lichtbundel bescheen. De nummers Twee en Drie keerden snel terug van hun taak met de stretcher bij de eerste heli en voegden zich bij nummer Zes, de scherpschutter, die met zijn geweer over zijn schouder uit een boom was geklommen. Samen begonnen ze naar de twee kogels te zoeken.

De eerste kogel zat enkele meters vanwaar Pengelly was neergegaan in de aarde vast. Nummer Zes, die de baan had gevolgd, had hem snel opgespoord. Hoewel ieder lid van de eenheid ervaren was in het opsporen van afgeketste kogels of kruitresten, vergde de tweede kogel toch iets langer zoeken. Een van de korporaals, die pas op zijn tweede missie was, stak een hand op toen hij hem zag. Met zijn mes groef hij hem uit de boom, en hij gaf hem aan nummer Een, die hem in een ander plastic zakje liet glijden; een souvenir dat in een la zou verdwijnen die nooit meer werd opengetrokken. Klus geklaard.

De vier mannen renden langs de oude tinmijn terug naar de open plek en verschenen daar net op het moment dat de tweede helikopter aan het landen was. De luitenant wachtte tot zijn mannen aan boord waren geklauterd, voegde zich vervolgens voorin bij de piloot en bevestigde zijn gordel. Terwijl de heli het luchtruim koos, drukte hij op een stopwatch.

‘Negen minuten, drieënveertig seconden. Dat is acceptabel,’ riep hij boven het geraas van de rotorbladen uit; hij had zijn commandant verzekerd dat de operatie niet alleen zou slagen, maar binnen tien minuten voltooid zou zijn. Hij keek neer op het terrein onder hen, en op een paar voetafdrukken na, die door de volgende regenbui zouden worden uitgewist, was er geen spoor van wat hier zojuist had plaatsgevonden. Als een van de lokale bewoners de twee helikopters had gezien die elk in een andere richting wegvlogen, zou hij of zij er geen aandacht aan hebben besteed. Immers, RAF Bodwin lag op ruim vijfendertig kilometer, en voor de plaatselijke inwoners vormden dagelijkse operaties een deel van het alledaagse leven.

Een van hen wist echter precies wat er gaande was. Kolonel buiten dienst bij het korps mariniers Henson had direct gebeld met de luchtmachtbasis toen hij Pengelly, met zijn dochters arm stevig in een handgreep, de cottage zag verlaten. Hij had het nummer gedraaid dat hij moest bellen als hij dacht dat ze in gevaar was. Hoewel hij geen idee had wie zich aan de andere kant van de lijn bevond sprak hij het enkele afgesproken woord: ‘*Tumbleweed*,’ waarna de verbinding werd verbroken. Achteenveertig seconden later hingen er twee helikopters in de lucht.